

НОВА ЗОРЯ

4. WARSZAWA
Biblioteka Narodowa
Minist. Oświaty

ЧАСОПИС ДЛЯ ПОШИРЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ХРИСТІАНСЬКОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ

Виходить два рази тижнево: в четвер на 4 ст. під неділю на 8 ст. | Передплата в краю: 1/4-річно 6 зол., місячно 2 зол. За кордоном 1/4-річно 1 амер. долар. — Ціна числа 25 сот. — Конто П. Щ.: Краків 405.867.

Буря в польських соймі

Що сказав укр. посол з Волині п. Хруцький про події у Львові.

У варшавським соймі прийшли на денний порядок криваві події у Львові. Волинський посол Хруцький іменем укр. нац. представництва сказав що слідує: (подаємо за „Хвілею“):

Львівські події се найбільша провокація укр. народу зі сторони тих, котрі хочуть його винищити. Ми Українці признаємо польських героїв, але Поляки наших називають бандитами і безчестять

також наші пам'ятники. А 1. листопада поліція кіньми тратувала наших безборонних старців, жінок і дітей. Коли польські корпоранти нищили укр. інституції, поліція спокійно приглядалася. За те все відповідальний воевода Голуховський, котрий допустив оповіщення, що Українці зневажили пам'ятники, хоч се річ недоказана.

Що сказав міністер Складковський?

Мін. внутр. справ Складковський сказав іменем уряду: Се річ певна, що львівські події викликали ті укр. політики котрих здається самотнім завданням є ширити ненависть до польської держави й народу та терроризувати укр. нарід, котрий у своїй величезній більшості львівський для держави. (Отже за що ж б'ють Українців на вулицях? — Ред.). Порів-

нання жертв багато говорить: рани українських демонстрантів не вимагають шпитального лічення, рани Поляків вимагають. (А Філюсівна де? — Ред.). Поліція також понесла важкі страти: 4 ранених і 26 побитих вона поводитися аж надто здержливо. Уряд не заважається перед репресіями і то проти обидвох сторін.

Три наглі внески

В справі кривавих подій у Львові є в соймі три внески. Український внесок домагається: 1) розсліду справи надзвичайною комісією, 2) усунення з посади воеводи, 3) охорони життя і майна укр. населення, 4) відшкодування потерпівшим.

Польських внесків є два. Внесок клубу одинки, держаний в спокійнім то-

ні, домагається розсліду справи зі всіми послідовностями. Внесок вшеполяків (Клубу Народового) домагається кари для безпосередних справців і політичних організаторів та завішення діяльності укр. товариств особливо „Сокола“.

Наглість внесків розглядати-ме сойм ві второк.

Відгомін 1. листопада в Європі

Всеукраїнська Академія Наук в Києві і Союз українських письменників оповістили відозву до учених усього світа про переслідування українців у Польщі. В

тій справі відбуваються віча по всіх містах України.

Події ті обговорила досить широко вся європейська преса.

Нові реформи в ССР.

Відберуть 5,000,000 га землі народами.

З Москви депешують: Шеф „зерно-тресту“ Кальманович заявив, що упадок продукції й вивозу хліба приневольює уряд, сотворити величезні казювні хозяйства: на просторі 5,000,000 гектарів

утвориться 125 до 130 урядових хозяйств, котрі мусять продукувати швітора мільона тон збіжжя. На сотворення тих господарств треба буде в 1929 р. 100 мільонів золотих рублів.

Важне для нашої Церкви

Директором департаменту віроісповідань іменованний гр. Фр. Потоцький. Виленське „Слово“ пише з того приводу:

„...Він не тільки щирий, горячий і побожний католик, але й католицький письменник, публіцист, котрий на ширенню катол. ідеї опер свою публіцистичну працю. Номінація гр. Фр. Потоцького дає св. Столиці запоруку, що катол. віра в Польщі буде боронена перворядним борцем. Се чоловік, що зрозуміння великих місій катол. Церкви получив зі щирою

і глибокою вірою. Се один з тих, котрих Церква шукає між усіма народами, щоб могли піднятися понад партикулярні інтереси та зрозуміти ті великі ідеї універсальності й вічності, на котрих опирається катол. ідеологія“. Дальше той орган характеризує нового шефа як публіциста.

Побачимо, чи за так ідеально схарактеризованого чоловіка звернуть нам нашу стару церкву ЧСВВ. у Варшаві.

ОПАДАЄ ДНО ЧОРНОГО МОРЯ

З Москви доносять: Вернула наукова виправа, котра досліджувала причини землетрусів на Кримі й Кавказі. Стверджено, що причиною їх являється

опадання дна Чорного моря. Дальше ствердили учені, що Чорне море повстало значно давніше, ніж досі припускали.

ІДЕЯ І ГРОМАДЯНСТВО

Думки на часі.

Новочасне людство живе в неволі „ідей“. Були колись часи, коли вся культурна частина його знала і признавала над собою тільки одну суверенну ідею — вічну і незмінну, символ початку й кінця Вселенної, і коли з сеї ідеї, як із криниці всеобіймаючої Мудрости, впливав весь людський світогляд, всі людські бажання й усі мірила людських учинків. Сьогодні світ може тільки зітхати до того колишнього щасливого стану духовної єдності і моральної рівноваги. Як невидючий засібно шукає твердого шляху у своїй космічній мандрівці і, не знаходячи його, раз-у-раз паде у своїх зусиллях, так і новочасна людина, відбившись від самотності певної бусолі народів — Релігії, перемінилася в жалісного почитателя блудних огників, що його манять і на безпуття заводять. Збунтувавшись проти влади одного вічного авторитету, дух людський опинився в неволі безлічи дочасних тиранів — ід й, з яких кожда вдягається в плятонську рясу і хоче бути єдиною, абсолютною, вічною, що поза нею нема не тільки спасення, а то й простого життя.

Від часу великої релігійної революції XVI-го віку, від Реформації, народи стали іграшкою таких ідейних блудних огників, неначе дрібні човни іграшкою филь на розбурханім морі. Неоднакові човни, неоднаковий кінець іграшок: одні видержують удари филь, інші загаяються на скелі, набирають води або й потапають... І не тільки в човнах діло; ще більше в тих, що в їхніх руках стерно і весла. Поодинокі ідеї того духового багажу, яким кормиться сьогочасне людство поза релігією, в теорії можуть нераз, як дрібні відломки сеї останньої, бути більше або менше принадні, одначе сама доктрина цілком не рішає про практичну цінність сеї або тої ідеї. Самотне мірило її вартости лежить у способі й успіху її практичного приновлювання, її здійснювання. Навіть найблагородніша ідея, коли своїх проповідників і виконавців знайде в людях недозрілих, недоумних доктринерів, самолюбних торговців, або хочби в чесних та нерельгійних мрійниках-ідеалістах, сліпих на дійсність і її вимоги — може перемінитися в антитезу себе самої та замість добра і поступу принести своїм визнаванням терпіння і загальне погіршення їхньої долі.

У схарактеризованій минулого тижня французькій повісті Доржелеса бачимо саме таку зворушливу трагедію одної великої ідеї: замість наміреного добра родиться безконечна низка ненаміреного лиха...*)

Для зображення сеї драми у відношенню ідеї до громадянства автор вибрав загально признавану евангель-

*) Пор. статтю п. з. „Св. Магльорій“, (гл. ч. 84, „Нової Зорі“) з найновішої французької літератури.

ську правду — любови Бога і ближнього, чистого серця і милосердя, тільки щоб недопустити до непорозуміння, відокремив її від Церкви сим способом, що механічно зв'язав її з одною еретичною, самою в собі неофензивною думкою (вірою в метампсихозу), — а на її апостола вибрав фіктивного світського місіонера з усіма прикметами святости, безмірної любови, глибокої самопошвяти, скінченого ідеалізму, з готовою вже славою ще перед виступом. Значить, чиста ідея в благородних руках. А проте, який вислід сього апостольства, що не рахувалося ні з людьми, ні в обставинах? Соціальне потрясіння, господарська нужда, руїна родинного життя, посів сектанства, ненависть і прокляти на голову благородного ідеаліста, та його капітуляція...

Коли така доля зустрічає загалом признавану ідею її ідеального її вступника, то легко собі доспівати самому, до чого може доводити проповідання менше признаваних думок устами менше благородних не-ідеалістів. В часах, коли між людьми більше розведуючих ключів ніж об'єднуючих; коли мало хто закликає до любови, а дуже багато до ненависти; коли в „ідеях“ так само шукають люде хліба і кар'єри як у купецтві, адвокатурі або біржевий спекуляції; коли леда смарка, леда пройди-світ парадусь по всім заулкам в ризах жреця якоїсь ушасливуючої ідеї, будь націоналістичної, будь соціалістичної, будь анархістичної, — в таких часах, біди за все потрібна реакція проти „ідейного“ гапанасництва на тілі громадянства; більш за все потрібно прикладати критичну міру до бущуючих „правд“, а ще більш до їх „апостолів“, питати за оправданнями ключів, за кваліфікаціями окличників, за мотивами їх ентузіазму та — що найважливіше — за наслідками їх діяльності: з одного боку для них самих, з другого для оперованого громадянства. Коли ці наслідки покажуться інші тут, інші там; коли вони громадянству приносять самі втрати, а жрець самі користи, — тогді і невидючі прозрять...

Ідеї, які приносять тільки нещастя для тих, що їх приймають, є або фальшиві, або передчасні, або мають невідповідний виконавців. І навпаки, ідеї правдиві, своєчасні і вміло ширені серед громадянства мусять сьому останньому приносити тільки користь і задоволення.

Ось по чому пізнати одні і другі.

Події останніх тижнів і днів на наших ґрунті, самочинні „політичні“ виступи незрівноважених одиниць, котрі заняли становища, яких не повірила б їм ніяка суспільність на світі, як також доточування нашої суспільності пайдократією — це незбігті докази слушности поставлених тут тез, котрі слушні не тільки на французьких ґрунті...

Все те говинно сколихнути глибоко нашою національною психікою і дата почин до „переоцінки цінностей-ідей“, до провірки ключів і до позитивної критики. Бо останні наші нещастя впади на нас саме через „ідеї“ — в головах старих і молодших пайдократів — по обидвох сторонах поліційної лінії.

По кривавих подіях у Львові

Відбулися досі численні ревізії й арештування в українських домах. На вулицях Львова були напасти й навіть побивання за ношення українських відзнак. На вул. Руській побито навіть українських дівчат. У загальнім шпиталі лежить у 10-днівних муках українка М. Філософіна, про котру польська преса пише, що вона в часі нападу на переплетню „Просвіти“ сама „вискочила вікном“, а не що її викинули через вікно.

На одяги осінні і зимові, на плащі, рагляни і верхні футер *

наймоднійші матерії

ВОВНЯНИ

англійські і бельгійські першорядної якості, як камгарни, дубле, англійські шевіоти і т. д.

всіх підшивки й додатки поручає детально по фабричних цінах відомий з дешевости христ. магазин

ГУРТІВНЯ ТЕКСТИЛЬНА

45 **ЛВІВ** **45**
РІНОК

329 Догідні умови сплати. 11—20

В справі опіки над молодію

Відозва до українського громадянства міста Львова і краю.

Добре виховання і вирощення молоді, це запорука краю долі для нашого краю і народу. І тому все українське громадянство повинно звернути увагу на ті жахливі відносини, серед яких приходиться працювати нашій шкільній молоді, недостаточно відкваліфікованій та лихо одягненій. Осередком цієї боротьби з нуждою є Філія Україн. гімназії Академічної у Львові, де учаться переважно діти нашого найбільшого громадянства.

Секція „Помочи дорожачій молоді при тов. Охорони Дітей і Опіки над молоді у Львові“ поставила собі завдання: завітати до кожної з них і в якій найбільшій учениць, безплатними сідлавками, та засюстріяти їх (учениць) так одягом, як і книжками. Для цього підписана Секція виконує свої відповідальні обов'язки звертається до загалу нашого патріотичного громадянства щоб воно: 1) жертвувало перешошені одяги і білизну, 2) складало не потрібні вже для своїх синів шкільні книжки, 3) складало жертви на акцію доживляння бідних учениць харчами або в грошах.

Жертви належить складати на руці джурної пані в домівіці Т-ва при вул. Бляхарській ч. 11/1 пов. від год. 4—6 кожного дня.

Щоб улегшити акцію збору одягів, Секція висилає відпоручників від молоді, котрі заступають до кожної української хати.

Т-во сподіється, що не буде ні одної української хати, з котрої наша молоді виплаби з пустими руками і що весь наш загал зрозуміє вагу і значіння цієї допоможової акції. — Пам'ятаймо, що наша молоді не підвалина нашої будучности. — І нехай молоді наша побачить, що громадянство тягнеть про неї не тільки тоді, коли вона йому потрібна, але готове все допомогти своїм молодшим братам у їх стремління до кращого життя.

За Філію Т-ва Охорони Дітей і Опіки над молодію:

Д-р Юл. Савчак. Стелля Марітчак

„Чим досконаліше щось, тим воно докладніше і в подробицях. Старинні філософи знали тільки велич ассесива і вже се клонило їх перед Богом. А ми при помочи мікроскопу можемо оглядати і в найменшій подробиці світла твій бачимо там неймовірний порядок і плановість. З тої точки погляду не уважаймо ніякої дрібнички незначною. Коли ти споглянеш поодинокі чверть годички над чистим джерелом і не пши води, коли своєю язикови накажеш, не перешовати як стій новини, яку ти почув, то такими дрібничками виконаєш поважну працю скріплення й освободження своєї волі. Хто не справляється в покочуванні себе, той не може бути дійсно реалістичним. Во реалістичний тільки той, чия душа бачить за днем відносить побіду над тілом“.

ОСИП НАЗАРУК.

РОКСОЛЯНА

Українська історична повість з 16. століття.

А тоді червоний криштал влади турецьких Султанів зачав переходити з любови Великого Султана в руки його жінки, з роду до влади непривичної, що прийшла Чорним Шляхом ординським і диким полем килимським з далекої країни, як бідна невольниця і полонила серце Падишаха.

То не жінка прийшла, то прийшов кісмет Османів. А мав він обличчя ангела і пальчики такі ніжні, як перші блиски сходячої зорі, а очи сині, як небо весною. І піддався йому Великий Султан, володар трьох частей світа, що не піддавався нікому. І приглядався найбільший Завойовник і Законодавець Османів, що буде робити прегарний „кісмет“, присланий незбагнутою волею Аллага — Чорним Шляхом степовим і Чорним Морем бурливим... Вачив у ній великий розум і добре серце. І був тим цікавіший, що дальше робити-ме його люба Ель Хуррем, котрій і так не міг опертися.

II.

Все оточення Султана знало, що султанка Ель Хуррем скорше довідалася про смерть Агмеда-баші, ніж сам Султан. Вона бачила себе в зеркалі в тій хвилі, коли її донесли про се слуги. Була сим оживлена і скріплена як рослина,

*) Призначіння, якого — по віруваням мусулман — не можна нічим відвернути від себе. В нашій народі є зовсім подібне повір'я про „долю“, котрої „ні обійти, ні конем об'їхати не можна.“

котру в часі спеки піділлють водою. О, бо й вона пережила горячий день! Здавалося їй, що плали хитким човном по Дніпру і переплила його перший поріг, про який так живо оповідав їй у Криму старий козак-невольник. Хвилями було їй так горячо, аж холодно. Аж мороз ішов поза шкіру.

Серед усеї пишноти її обстановки пригадався їй убогий, спокійний дім батьків, де в часі морозів частували міцною горлякою робітників, що привозили з ліса дрова. Здавалося їй, що й її почастивала доля міцним червоним сорбетом і що той червоний сорбет облив їй одяг і руки.

Обмилася і змінила одяг. Мала вражіння що чує запах крові. Не почувалася до ніякої вини, бо боронила сина. Але той дивний запах докучував їй. Закликала невольницю й казала принести ладану та найдорожчих арабських пахоців.

Ніжні пахучі клуби диму пригадали їй Великдень у церкві св. Духа. Впала на коліна і на сну пробувала молитися, обернена до Мекки. Знала вже, що її підглядають. Але очима душі вдивлялася в образ пресвятої Богородиці, що стояв між восковими свічками в убогій церкві на передмістю Рогатина.

— „Боже, будь милостивий мені грішній...“

Молилася щиро. Але гріхом уважала не те, що убила людину, бо обороняла невинного сина свого. Гріхом уважала тільки те, що в тій цілі сказала неправду своєму чоловікові. І за се просила прощення в таємній Сили над нами. І була переконана, що колись прощення одержить. Відчула полеху в грудях. І чула навіть якусь невідому досі силу, що входила в неї й росла. Але й тягар був, о, був.

На молитві застав її Сулейман.

— „Приходжу таксамо незаповіджений, як ти прийшла сьогодні ранком до мене,“ — почав усміхаючись.

Очевидно приємно йому було застати жінку при по-

„Правда про Холмщину“

З приводу польовинної статті п. В. Островського в 225 ч. „Діла“.

(Відповідь з кругів гр.-кат. Духовенства).

ЗМІСТ: Пан Островський колись а тепер. — Sine ira et odio, sed cum studio. — Націоналістичне становище п. О-о як жерело його мильних поглядів. — Відношення Победоносцева до Унії. — Як дуже Холмщину цинили наш обряд. — Чому же його покинули і хто се спричинив? — Що писав „Руській Сіон“ в 1875. р.? — Чи унія впровадила в православ'є російську й польську мову? — Про велику і мало відому національно-культурну працю Василя в Почаєві. — В чім п. Островський має рацію?

Не знаю особисто автора тої статті. Однак він в наших обставинах симпатично зарисовувався в моїй уяві задля своїх звідомлень у пресі про церковне життя за сокальським кордоном. В них він — як впрочім кожний свідомий українець — боліє над неміжю православ'я, що розбило Україну на атоми сект, а в самій Польщі ще спеціально вбралося (при звуках „Єще Польща!“...) в ярмо — скажім виразно — політичного воза Гжизмалі.

Симпатично представлявся мені п. Островський і з приводу деяких оповідань з мученичої доби своїх предків Холмщаків.

Однак його статті в „Ділі“ ч. 225 показує наглядно, як то тяжко людині, позбавленій світла правдивої віри, здобутися на об'єктивний погляд не тільки в церковних ділах, але й у національних справах.

Вправді його вище наведена стаття виказує спроби держатися в чемному тоні і писана sine ira et odio — хоч і не sine studio, — однак автор — пишучи до галицької газети, таки не міг себе повздержати, щоб манірою галицьких полемістів не кинути камінчиком в огородець „маловидний“ Укр. Хр. Організації та пописатися артикулом точно такої самої „наукової вартости“, як і „Православ'є“ п. Чайківського (в „Ділі“, ч. 202), якого він бере в оборону і всячески старається підперти як православний, хоч трудно припустити, щоб п. В. Островський не знав, що всяке підпірання таких виступів як п. Чайківського у галицькій пресі — се ніщо инше, як вода

на млин варшавського православ'я в Галичині.

З браку місця не можемо собі позволити на ширше критичне перетриання цієї статті, тому обмежимося лиш до деяких угад на деякі його погляди. Упевне нас п. Островський, що знає „дійсне обличчя Унії“ на підставі слів своїх батьків і старих людей... а це „дійсне обличчя“ малоб бути ось яке:

„Унія була створена до польщення населення“... „в уніяській церкві майже нічого східного не лишилося“... „Унія була доведена до латинства з малелькими рештками обряду з виключним уживанням польської мови“... „поляки-латинники встали в певній мірі сподівати Холмщину, златнізувати східний обряд і завини в церкві польську мову“ і т. д.

Скількиж у тих коротких реченнях історичного обману, скільки нічим не заслуженого обвинувачення холмської Церкви і рідного народу?!

Чи ж лицюс п. О-му ще й нині не знати, що до Унії витягнула руки сама наша Церква, бо тонула в багні морального запустіння, сектантської апостазії, забобнів, в неволі симонічних грецьких патріархів. Видивгнути народ і Церкву з такого упадку могла тільки одна-однісенська сила, сила правдивої Божої віри. І ту віру дала нашій Церкві і народові власне Унія.

Пан Островський має на ту річ инший погляд, а саме, що „ми перше українці, а потому вже православні, грекатолики, євангеліки, а напінт атеїсти“... Та цей натуралістичний погляд основно мильний, якщо хочемо його прикладати до розуміння справи церковної й обрядової. Автор, стоячи на такім мильнім погляді, ніколи не зрозуміє ні нашої церковної історії, ні наших батьків, що за Унію проливали кров, ні душі нашої народу на Холмщині, що в обороні віри лилася улюбленого обряду, ні вікні обрядових переплетів в Унії.

Що більше, виходячи з того погляду, не зрозуміє навіть денационалізаційного процесу на Холмщині, Поліссю і

СОРОЧКИ ІВАН РІДЛЬ

МУЖЕСЬКІ

Львів
вулиця Академічна 2.
2676 38—50

деиноді, присисуючи його зовсім несправедливо Унії, а не противникам Унії: полякам і москалям.

Як віри, так і свого обряду боронила Унія, її єпископ і клир та народ з подиву достойною посвятою. Нам здається, що п. О. не розуміє ні що таке віра, ні що таке обряд. Його дивує, що „упорстуючі“ унії по скасованню Унії не хотіли перейти на православ'я, а по виданню толеранційного указу перейшли на „латинську“ віру.

Спитасмо шановного автора, чи знає він зміст і ціль „толеранційного“ указу? Цей указ, як і другі царські декрети, це — кривава іронія! Були вони видані лиш на експорт для звольтеризованої франц. енциклопедистами Європи, яка робила кислу міну на оргії московської перо-нівщини XVIII і XIX в. Толеранційний указ, зроджений під натиском революційного ферменту, буквально давав свободу віросповідань, а фактично унеможлилював існування уніяських священників у границях Росії після неколкої стратегії антихриста: „Ударю пастиря і розбіжяться віста стада“ (Матей 26. 31).

Що дійсно воно так було, наведемо один тільки доказ. Незабаром по появі згаданого указу, вислав василійський Чин свого чільного члена о. Єремїю Ломницького в Росію для прослідження можливостей праці над тамошніми Уніятами. Отцю Єремї вдалося навіть узискати аудієнцію у Победоносцева. — „Ідіть, звідки ви прийшли“ — була відповідь оберпрокурора синоду — „всі представники всіх віросповідань будуть допущені до Росії, лиш не Унії!“

Щож мав робити народ, який понад земське життя дорожив своєю вірою? Чи мав її виречися в заміню за православ'я, чи ратувати душу хочби й коштом обряду? Холмщак зробив це, що в таких обставинах повинен зробити кожний віруючий християнин. Не зрозуміють цього панове Чайківські і Островські таї велика часть наших патріотів, що кладуть віру на останнім місці своїх життєвих інтересів. Та не так думали наші Холмщаци, для яких страта правдивої віри, що їм давала Унія, була ідентична з утратою вічного спасення. Вони грецький свій обряд цинили так, як може ніякий народ на землі, всупереч обвинуваченням п. О. і йому подібних. Та треба знати, що таке обряд і до якого

Але бачиш, що не хочу.

Зміркував, що треба з сею гарною дитиною говорити тепер по літочому і сказав:

- Як тобі досі нічого не відмовив. Скажи, чого хочеш?
- Двічі тільки золотих дукатів, кілько хотів вимусити на тобі Агмед-баша!
- Розсміявся й відповів:
- Алез бачиш, яка кара зустріла його за вимушення!
- Але я не хочу тих дукатів для себе, як хотів він!
- Тільки для кого?
- Для моше!
- Якої мошеї?
- Такої, якої ще нема у твоїй столиці.
- Ти хочеш будувати нову мошею?
- Так. Як подяку Аллагови за відвернення першої небезпеки від нашого невинного сина. І назву ту мошею іменем його батька.

— Що ж, будуй! Се богоугодне діло. Тільки чи не за багато золота ти хочеш? Ти не знаєш дитино, яка се велика сума! Нею можна обігнати кошти великої війни і здобути цілу країну!

Подумала хвилюк й відповіла:

— Але подумай, як твоя мошея виглядати-ме! Знаеш як? Ось як! В середині будуть чотири стовпи з червоного граніту. Бо червона кров сплила мені з обличчя, коли я зміркувала небезпеку, яка грозила Селімови. А верхи тих стовпів будуть з білого як сніг мармору, бо я тоді дуже поблідила. І міграб!) буде з білого мармору і проповидиця і мінбер!) для хатіба!) і м а с т а б муеззіна й висока м а к с у р а (*). призначена для тебе. По боках будуть подвійні галерії з х у д ж р а м и, в яких люде укривати будуть золото і срібло й дороге каміння, а яких не рушити навіть султан! Бо все те буде під опікою Аллага!

(Д. б.).

СУКНА

на убрання мужеські, пальта, футра, плащі й дамські костюми, на реверенди для Всеч. Духовенства, коци на ліжка і на коні.

Найліпша якість. — Великий вибір. — Ціни фабричні.

ПОРУЧАЄ ФІРМА ЛЮДВИК РАЛЬСЬКІ

Львів, Рутівського ч. 7.

2-10

границі сягає його обов'язковість в нормальних обставинах, а знова в війкових, в часах мучеництва. Вкінці годі ратувати квіти, коли дім горить.

Для Унії був святий закон загально-католицької Церкви, що обряду не вільно самому змінити. Так і читасмо в „Народовішчанію“. Вопрос: Лбть ли Християнцям, Восточныя церкве, отъ греческихъ обрядовъ на Римскія переходити? Отвѣтъ: Кромѣ извѣстнаго и явнаго благословенія на то святѣйшаго Папы Римскаго не лбтъ. Ибъ стѣйшии Папы Римскіи сему бивати кромѣ многихъ инѣхъ, найпаче сіи возбраніша. Тут вычисляе папѣ: Св. Льва IX, Климента III, Иннокентія III і IV, Евгена IV, Климента VII, Венедикта XIV і др.

А понимаючи церковний обряд, як слід його розуміти — то є уважаючи його зовнішньою формою, в яку вбрані церковні дійства: Служба Божя, Св. Тайни, Утрення, Часи, Вечіря, молебне, парастаси, акафісти і інші церковні молення та благословенія — на Холмщині немечче як і в Галичині заховувано все те по дєржавѣ вірно і з релігійним пієтизмом аж до остаточного знищення Унії через рос. православя. П. Островський не потрафить показати буквально ні одної церкви в цїлій давній Унії, де б ті церковні дійства змінювано на латинські або хочби пробувано їх змінювати та латиншити. А це вже одно повноі опрокдиє закид, що Унія латинщила обряд.

Що в церковних відправах*) були деякі дрібничкові звичай відмінні від звичаїв російського православя, пр. введення читаної Літургії, уживання дзвіночків, отвірання царських дверей — топо, як це воно і до нині практикується в Галичині, то це обряду ані не латинщило, ані нашого народу не польщило, як наглядно бачимо це в Галичині (і на Закарпаттю в відношенню до інших народів).

А додамо до цього, що народ на Холмщині дуже скоро зрозумів, що Росія не ходило о усунення сих дрібничок, на що початково згодився був уніятський еп. Шумборський і відкат еп. Куземський, але о апостазію від кат. віри, на що душа народу не могла згодитися. Тоді зрозуміємо героїчну любов уніятів до свого обряду.

Перечити це, а посуджувати народ і Церкву, будьто вони борилися за латинство і польськість — це прямо кпини з мученицької крові наших героїчних визавців.

*) Обширна літургіка видана за благословенням гр.-кат. луцького еп. С. Рудницького, а відтак в скороченому за еп. К. Стецького під заг. „Почуєнє о обрядах“.

МАГАЗИН ФУТЕР
ВІКТОРА ЗІХЛЕРА СИНІ
 Львів, пл. Галицька 14. I. пов.
 Поручають футра дамські, мужеські футра галантерія. Приймають всі кушнірські роботи. Переховування футер через літо. Ціни дуже низькі. 201 28-30

„Основи сили держави не наука, тільки чиста мораль, не багатство, тільки честь, не вигідне життя, тільки характер. А характер се не припакока виграна на лотерей, не славне імя, котре обстається через уродження, без власного труду. Характер се овоц твердой боротьби з собою, овоц поважного самовизавання. Ту працю мусить кожний сам відбути. „Гомінес сунт валонітатес“ — каже св. Августин у своїй величавій короткості. Се значить, що про вартість людей становить їх воля“.

Справа зміни обряду

В „Кроніці“ перемиської Епархії обр. лат. за серпень—вересень 1928, зошит 8-9 на стор. 155-157, перепечатано Декрет Апост. Столиці в справі зміни обряду. Цей декрет є слідуючого змісту:

Prot. N. 506 28. — **Sacra Congregatio pro Ecclesia Orientali.** — **DECRETUM.** Exortis in Galicia nonnullis dubiis circa interpretationem Can. 98, par. 3 et 4 Codicis Juris Canonici, ratione habita Decreti S. Congregationis de Propaganda Fide „Ad graves et diuturnas“, quod vulgo „Concordia“ appellatur, editi die 6 mensis octobris anno 1863, res ad hanc S. Congregationem solvenda est delata.

Itaque in plenariis Comitibus habitis die 11. junii 1928, ad examen Emorum Patrum revocata sunt dubia:

I. An Decretum „Ad graves et diuturnas“ diei octobris 1863 vim suam adhuc retineat post editum Codicem Juris Canonici:

Quatenus affirmative:

II. An nonobstante Can. 98, par. 4. Codicis Juris Canonici, pro transitu mulieris diversi ritus ad ritum viri sui, observanda sint praescripta citati Decreti „Ad graves et diuturnas“ sub litteris A, a.

III. An proli foemineae, ortae ante matris transitum ad ritum viri, necessarium sit S. Sedis indultum ut, ad ritum patris transire valeat.

IV. An proles foemineae, orta post matris transitum ad ritum viri, eidem ritui adscripta censi debeat.

V. An et quid statuendum pro orphanis penes familiam alieni ritus institutis.

VI. An in rescriptis a Sancta Sede vel nomine Sanctae Sedis concedendis requiratur consensus Ordinarii a quo et quidem ad validitatem.

Post maturam deliberationem iidem Emi Patres respondendum in Domino censuerunt:

Ad I-um — Affirmative.

Ad II-um — Affirmative et ad mentem. Mens haec est, ut omnes transitus mulierum diversi ritus ad ritum mariti, qui post editum Codicem Juris Canonici usque ad publicationem seu editionem praesentis Decreti facti non fuerint ad transitum praelaudati Decreti, validi habeantur ad omnes juris effectus.

Ad III-um — Affirmative et ad mentem, de qua in II-o. Quoad futurum per rescripti concessionem providebitur.

Ad IV-um — Affirmative.

Ad V-um — Adesse in casu causis sufficientes ad licentiam concedendam transeundi ad eundem ritum.

Ad VI-um — Negative quoad validitatem rescripti; oportune vero requiritur ad normam seu sensum Decreti „Ad graves et diuturnas“ sub littera A.

Quas Emorum Patrum resolutiones SS-mus Dominus Noster PIUS, Divina Providentia PAPA XI, referente infra-scripto Cardinali Secretario, in Audientia diei 23 junii currentis anni, approbare dignatus est, simul mandans ut per praesens Decretum S. Congregationis pro Ecclesia Orientali publici juris fierent.

Contrariis quibuslibet minime obstantibus.

Datum Romae, ex Aedibus dictae Sacrae Congregationis, die 20 mensis junii, anno 1928.

Aloysius Cardinalis Sincero, a secretis. Philippus Giobbe, Subst.

Добро скріпимо й збільшимо, коли найдемося всі під прапором Просвіти і станемо її членами.

Prot. Ч. 506.28. Св. Конгрегація для Східної Церкви. — Декрет. — В Галичині повстали деякі сумніви дотично пояснення Канону 98 § 3 і 4 Кодексу Канонічного Права з огляду на декрет Св. Конгрегації для поширення віри „Ad graves et diuturnas“, котрий звичайно зветься „Concordia“, виданий дня 6 жовтня 1863. Ту справу подано до вирішення цій св. Конгрегації.

І так на повнім засіданню відбутім дня 11. липня 1928 предложено до розсуду Іх Емінінціям отці сумніви:

І. Чи декрет „Ad graves et diuturnas“ з дня 6. жовтня 1863 р. задержує свою обов'язуючу силу також по виданню Кодексу Канонічного Права.

Оскільки так:

II. Чи без огляду на Канон 98 § 4 С. І. С. при переході жінок іншого обряду на обряд свого мужа належить заховати приписи названого декрету „Ad graves et diuturnas“ під буквою А. а?

III. Чи дівчині, народженій перед переходом матери на обряд мужа, конечний дозвіл Св. Столиці, щоби могла перейти на обряд батька?

IV. Чи дівчину народжену по переході матери на обряд мужа, належить уважати приналежну до того самого обряду?

V. Чи і що належить вирішити щодо сиріт, виховуваних при родині іншого обряду?

VI. Чи дозволяючи рескрипти, видавані св. Столицею або в імені св. Столиці, вимагають згоди дотичного Ординарія і то для важности?

По зрілій застанові Іх Емінінцій порішили в Бозі як слідує:

На перше: Так.

На II-ге: Так і то в таким значінню, що всі переходи жінок іншого обряду на обряд мужів, котрі наступили по виданню Кодексу Кан. Права аж до проголошення, зглядно видання сего декрету, не були вправді по мисли названого декрету, але належить їх уважати важними зі всіми правними наслідками.

На III-ге: Так, в таким значінню, як і в II. На будуче предбачується дозвіл розпорядком.

На IV-ге: Так.

На V-ге: В таким випадку є достаточна причина уділити дозвіл переходу на той сам обряд.

На VI-ге: Ні, що до важности рішення: одначе вказанім є з огляду на норму чи зміст декрету „Ad graves et diuturnas“ під буквою А.

Ті рішення Іх Емінінцій св. Отень Пій, Божим Провидінням Папа XI, на предложення підписаного Кардинала Секретаря зволив затвердити на послухано дня 23. червня 6. р. Заразом поручив, щоби ті рішення через отсе оповіщення св. Конгрегацією Східної Церкви стали публічним правом.

При якихнебудь противенствах ніщо не може стояти на перешкодї (сему декретови).

Дано в Римі з канцелярії тоїж св. Конгрегації, дня 20. липня 1928 р.

Альойзій Кардинал Сінчеро, секр.

Філіпп Джоббе, заступник.

(Прим. Ред. Цей вільний переклад розуміється не має авторитативного значіння, подаємо його лише для легшого розуміння лат. тексту).

1868 — Просвіта — 1928 р. Це дорога дорога освідомлюючої праці над Тобою, громадянино. Подумай, чи Ти виконав Твої зобов'язання супроти Просвіти?

Актуальна справа

Як уряджувати церковні торжества.

(Причини невдоволення людей підчас празників. — Як я уряджував празники. — Порядок Богослуження і порядок в церкві, — Ефективне закінчення празника).

Тепер в осени пора празників. На жаль їх відсвяткують густо-часто непляново. Тому чути нарікання парохіян і сусідних сіл та місточок, бо тоді з'їжджаються з останніх свояки та знайомі, аби вислухати богослуження в церкві, де є празник, висповідати та потішитися і погостити у свояків і знайомих. Тимчасом парохі зле заряджуються. Відправлять рано утрено, часом і тиху Службу Божу, а торжественну Службу Божу починають по 12 год., яка з проповідю і водосвяттям триває нераз поза третю та до півдочетвертої години! Коли дні короткі або захмарені, то люде вертають як вже темно. Зварені гостями страви чекають на гостей, які не мають часу так пізно зі собою в родині порозмовляти. А на вечерню церква порожня, бо як з розкиненого сєла сходиться за годину-півтора на вечерню? Люде нарікають. Коли пишучий се був в душпастирстві, тоді уряджував празники ось як: В наведеному празника відправлялася вечерня о 5 год. зі всеночним і обходом довкруги церкви. Коли процесія увійшла до церкви, тоді в погідний вечір від дверей церкви до зібраного народу виголошував запрошений священник-сусід коротку проповідь. Потім священники засідали до сповідальниць. По годині слухання сповіді правила соборний акафіст, щоби зібраний наряд не нудився чеканням. Відтак сповідалися вірні далше до пів до десятої год. Рано о 5 год. була читана Служба Божя і Причащення для господних хорих, стареньких людей. О 7 год. утрення. О пів до 9 друга читана Служба Божя, бо рано і в часі утрені вірні сповідалися далше, особливо надходячі з сусідних сіл. По евангелію 2-ої тихої Служби Божої була проповідь, відповідна до празника. Люде вислухавші тої Служби Божої і проповіді, відходили домів, а другі домашні: діти, службачка, челядь приходили натоміщ. Заставали пів години по тихої Службі Божій акафіст, а потому о 10 год. Торжественну Службу Божу з виставленням Найсв. Тайн і проповідю. До тої Служби Божої ставало з священників. По отпущі Служби Божої в 12 год. виходили всі три на водосвятіє, відтак обходом довкруги церкви кінчився ранній празник о пів до 1 год.

Люде собі незвичайно хвалили такий порядок бо безпереривно майже мали рйжнородність в Богослуженню і вчасно засідали дома зі свояками, — гоститися і мали час поговорити та й ріжні свої справи приватні й родинні обговорити.

О 4 год. була вечерня при битком набитій церкві, коротка науна з желанням дочекати другого празника і многолітствієм. Відтак ще обхід довкруги церкви, а по нїм соборна панахїда за умерших священників і членів брацтва.

Другого дня, попразен, співана Служба Божя о 7 год., відтак соборний парастас, потім ще тиха Служба Божя і акафіст.

В порозумінню з читальнею в сам празник по вечерні о 7 год. починалася вистава якоїсь народної драми або концерт. На таке представлення лицали гості з сусідства.

Так відбувався празник по Божому і людському. Значую, що тиждень перед тим поучував я брацтво та другіх людей, як мають поводитися: пр. лавки в церкві резервувалися для гостей, одні, що служив у війську мав з великою палицею, вбраною вгорі квітками, розмішувати людей в церкві, дбати,

ОСИП СТЕФАКОВИЧ
 вул. Галицька ч. 16.
 ранше РОМАН ЗУБИК

Львів, вул. Галицька ч. 16. поручає

новости для Пань, сукна на мужеські одиня. Англійські крепи на реверенди і папістики для П. Т. Отів. 21-30

3 РЕЛ.-ЦЕРК. ЖИТТЯ

Ювілейні торжества св. Отця розпочнуться, як подає КАП, офіційально 20. грудня ц. р. і триватимуть до 20. грудня 1929 р. Розпочне їх велике паломництво з Медіолану до Риму, де 20. грудня відбудеться інаугурація нової льомбардської семінарії на Есквіліні.

Конкордат з Ромунією буде ратифікований ромунським парламентом ще на сесорійній осінній сесії. Приспінення ратифікації домагалася Ап. Столиця.

Частинна реституція церковних дібр у Франції. Недавно відбулася в фінансовій парлам. комісії в Парижі велика дискусія на тему церковної політики. Притоку до неї дав урядовий проект щодо движимого й недвижимого майна релігійних установ, котрим досі не розпоряджено. Ті маєтки мають віддати правно основаним релігійним згромадженням. В урядовім коментарі до проекту висказується признання релігійної, суспільної і патріотичної праці місіїного духовенства.

Ліва преса дуже невдоволена проектом, почала вже гостру боротьбу. Католицька преса, з „Ля Кроа“ на чолі, також не зовсім вдоволена з ініціативою уряду. До сповнення католицьких домагань ще дуже далеко, а покищо „є тільки велика буря в протикатолицькій таборі і то з малої причини“. Всеж таки це предложення уряду характеристичне для різкої зміни настроїв французької суспільности.

РАДІО-АПАРАТИ
 найновіших зразків красивих і заграничних
 поручає по приступних цінах і на добрих умовах
ЛЕВ АППЕЛЬ і С-КА
 Львів, вул. Леґіонів ч. 1 і 3.
 212 г. Кошториси на жаління безплатно. 26-30

Посвячення катедрі в Майнці

Німецьке Бюро Вольфа доносить: З приводу віднові катедрі в Майнці відбулося торжественне посвячення її при великим здиві народа, котрий становив ішпаліри в урочисто прибраних улицах. В тих ішпалірах ішли в торжественній процесії архієпископ з Франкфурту й єпископи з Фульди, Лїмбургу, Шпаєру, Трієру й Роттенбургу та військовий єпископ французької армії, котрий опісля разом з німецькими єпископами засів біля головного вїтаря. Уряд репрезентував фон Герард, міністер для окупованих областей.

35 зол. Шліфоване Зеркало
 60x115 мм. Лише в фабриі зеркал М. Бик, Львів, 358 ул. Вірнєвська ч. 27. Телеф. 52-57. 1-1

Практична праця Польок

Начальна рада господар. освіти уряджує в Варшаві практичний курс домашнього господарства для жінок з інтелігенції. Курс триватиме від 12. XI до 15. XII, по полудні від 5 до 8 або від 6 до 9. Ведуть пані. Адреса Секретаріату ради: ул. Маршалківська, 149, II. пов.

Найстарша цілоденна школа практичної господарки для дівчат у Варшаві, котра вчить варити, шити і прати, знаходиться на Сольцу. Кожда учениця платить річно 10 zł. На провінції уряджують мандрівні курси, розсилаючи потрібні прилади в 4. паках. Тим займається виділ жіночих фахових шкіл при міністерстві освіти.

ПОЛІТИЧНІ ВІСТКИ

ПОЛЬЩА. Покищо ведуться закупівні переговори в справі утворення більшости, котра переведе зміну конституції. Коли се не вдасться, тоді виступити на арену той сам діяч, котрий перший вказав на потребу зміни систему. Оце весь зміст усієї теперішньої парламентарної ситуації в Польщі.

ДВА КОНГРЕСИ ПОЛЬСЬКИХ СОЦІАЛІСТІВ. Конгрес П.П.С. відбувся на днях в Соснові. Від II-го інтернаціоналу був на нїм австрійський соціалдемократ Адлер. Рівночасно інша група П. П. С. (т. зв. революційна) відбула свій конгрес в Катовицях з участю міністра Морачевського. Тимсамим розкол докопаний.

Пропуક્лину у мушин, жінок і дітей усуває без операцій й болю після найновіших власних спеціальних винаходів і власного венту

ЗАВЕДЕННЯ Й. ФРАЙЛІХА
 Львів, ГОРОДЕЦЬКА Ч. 35.
 Фірма ця перша і найстарша не лише в краю але й в світі одержала за своєю 62-літню працю для добра народу золоті медалі, гонорарий докторат і много подяк від ВІІ Професорів, лікарів, священників і ріжних високих достойників. 333 6-6

НІМЕЧЧИНА. Шеф преси і пропаганди всіх пресових відділів німецької держави й уряду загр. справ, радник фон Галіганд, іменований послом в Лісбоні. На його місце покликаний з загр. уряду легаційний радник д-р фон Кауфман. Рівночасно відійшов з уряду преси референт Твардовски до загр. служби, а на його місце приходить довірений муж „центра“ д-р Каценбергер з пруської пресової служби, де знов його місце займе мабуть берлінський кореспондент „Ессенер Фольксцайтунг“, Гофман.

ЛІТЕРАТУРА — НАУКА — МИСТЕЦТВО

Про сучасну українську літературу

Відповідь на анкету „Нового Часу“.

Редакція „Нового Часу“ у Львові урядила анкету в справі поширення творів красном письменства та розіслали листи й запити, котрі тут подаємо як документи. М. и. й підписаний одержав запитання, взяти участь у тій анкеті.

Львів, дня 21-го жовтня 1928. Вельмишановний Пане!

Для збільшення поширення творів красном письменства між широкою публікою необхідний є як найтісніший духовий зв'язок і взаємне порозуміння між читачем і творцем. На нашу думку сьогоднішній немічний стан українського письменства і є вислідом цієї такої болісної розірваності інтересів між одним й другим. Луччи слідом західних літературно-мистецьких журналів ми задумали відкрити це питання на сторінках нашого часопису, даючи таким чином можливість усунення цього допещеного муров. Першим нашим кроком в цій справі є проголошення нашої анкети в якій просимо Вас взяти ласкаво участь через надіслання відповідей на задані питання.

Уважаючи, що Ваша ласкава відповідь, котру ми за нашим дозволем надрукуємо на сторінках „Нового Часу“, буде динним причиною до осиянення наміченої нами ціли, щиро дякуємо згорі й остаємо — з високою повагою до Вас — Редакція „Нового Часу“ — (Слідє печаті й нечитай підпис).

ЧОМУ ВИ СТАЛИ ПИСЬМЕННИКОМ?

Низка питань до наших письменників.

Розгублений зв'язок між читачем і письменником не обив нашого сучасного літературного життя. Жиючи між читачами, письменники не живуть з ними, не мають виними думок і поглядів: кожний з них творить по словах Різдського „в червоній шелі, самітний, одиний“.

Луччи слідом західно-європейських літературно-мистецьких журналів ми задумали відкрити це питання на сторінках нашого часопису, даючи таким чином можливість усунення цього допещеного муров. Першим нашим кроком в цій справі є проголошення нашої анкети в якій просимо Вас взяти ласкаво участь через надіслання відповідей на задані питання.

- 1) Чому ви стали письменником?
2) Чи ваша літературна творчість є вашим єдиним заняттям чи може тільки побічним і чому?
3) Над чим тепер працюєте й що спонукало вас до цього?
4) Яка ваша думка про сучасну українську літературу?
5) Чому на нашу думку визвольні українські змагання найшайшій малий відгомін в нашій літературі?

До Хв. Видавництва „Новий Час“ у Львові.

У відповіді на Ваше письмо з 21. X. 1928. маю честь заявити що слідує:

1) На питання: „Чому ви стали письменником?“ відповіді не можу і припускаю, що на се питання не може правдиво відповідати ведка більшість письменників, а то з той причини, що люде ступають на письменничий шлях в такім молодім віці, що можуть опісля відповісти тільки на питання: „Як ви стали письменником?“ Отже я зачав ним ставати так: Ще гімназістом написав я допис до „Молодої України“ і мені страшенно сподобалося, що той допис випечатали! Тоді я засмакував у писанню і зачав інтересуватися тим. Та все, що я написав приблизно до 35 р. життя, уважаю таким, що волівби, щоб його не було.

Першу свою працю, яку вже уважаю письменничою, написав я в часі війни. Се моя історична повість „Князь Ярослав Осмомисл“, видана львівською „Просвітою“. Написав я її тому, що в часі війни мав час, а не міг займатися своїм фахом, адвокатурою. А якраз історичну повість написав я тому, бо часто чув жалі наших молодих хлопців, що Поляки мають такі повісти на основі своєї історії, а ми майже нічого не маємо.

2. Думаю, що у нас опріч одного Винниченка мабуть ніхто не займається виключно літературною працею, з той

простої причини, що хто не має свого майна, той з такого заняття вижити не годен.

3. Працюю тепер рівночасно над трьома річима: Переробляю і викінчую свою історичну повість „Роксолану“. Викінчую свою брошуру про міжнародну виставу преси. Переводжу саме коректу останніх аркушів полемічної брошури, котра зі становища світського обсерватора представляє сучасний нам хаос на церковній області в Європі й Америці. — Опріч того збираю матеріали до історичної повісти про останнього галицько-волинського князя Юрія-Болеслава, котра може повийтис аж за кілька літ.

На питання „Чому?“ — що до „Роксолани“ можу сказати те саме, що написав вище про „Ярослава“ з тим додатком, що постать „Роксолани“ сама собою дуже інтересна і я дивуюся, чому вона досі не притягнула до себе уваги ніякого нашого письменника. Розуміється, для ширшої обробки, бо дрібніші спроби були. Відбитку про „Пресу“ роблю тому, що шкода, аби пропала праця в газеті. А полемічну брошуру про церковний хаос написав я тому, бо він грозить розвалом останньої нашої кріпости як культурної суспільности. Докладнішу відповідь на питання „Чому“ можна буде в тій справі знайти у згаданій брошури.

4. Моя думка про сучасну українську літературу — невесела. Гадаю, що двох думок про се нема. Російський критик Бєлінський заявив прилюдно, що нема властиво ніякої російської літератури в часі, коли були вже визначні, хоч що правда, не дуже численні твори в тій літературі. А шож про те говорить у нас! Де наша сучасна поезія? Не забуваймо, що з болю упадку пр. польських змагань до самостійности вродилися такі поети як Міцкевич, Словацький і т. ч. Чиж можна пр. Сюсюру поставити біля Словацького?... Що властиво маємо з сучасної повісти? Або наслідування Арцибашева або — з маїми виїтками — річи бліді і скучні, словом — „невинні“. Думаю, що з сивм питанням вижеться друге, важніше: чому так є?

Гадаю, що хоч невідрадні матеріальні обставини мають свій вплив на те, що так є, як є, то вплив той нерішучий. Бо й тими засобами, які маємо, можна блучше поставити сучасну українську літературу, ніж вона поставлена. Яким способом? Оживлення літературної продукції не зачинається від продукування більших творів, бо се вже плід д о в ш о і інтензивної культури. Могутні дуби вимагають часу, щоб могли вирости. Річ природна, що скорше виростають малі дубчачи, розуміється, коли мають де виростати. Ясно, що говорю про літературний журнал. У нас в Галичині такий журнал є і то дивинний колись збірним зусиллям наших національних сил з усієї України та довго підпираний головою нашим галицьким громадянством. Се „Літ. Нак. Вістник“. Та, в духовім розумінню, публічна власність нашого громадянства опинилася в руках одиниці, котра з ЛНВ зробила орган односторонньої наастильної публіцистики. Річ зрозуміла, що через таке поведення усунулися від співробітництва в ЛНВ.

* До якої міри посувається нападність ред. „Вістника“, нехай послужить доказом пр. такий факт: У „Вістнику“ за жовтень с. р. на ст. 171. є напад на „Нову Зорю“ за невинний зрештою допис о. Вас. Лазарова в 40. ч. „Н. З.“ з 31. V. п. я. „Яка праця найбільше народня“, хоч на той допис помістив „Нова Зоря“ протиний допис о. Ілії Братика в ч. з 8. VII. Дискусія та тягнеться не від 10 мая. Але п. Донцов ніякої свободи слова не признає ні в своїй органі, ні в інших органах і навіть не згадавши, що нападає на допис, проти котрого був другий допис, нападає на орган!

майже всі поважніші письменники. І хоч не мають де печатати свої твори, то взагалі не печатають, а до ЛНВ. не дають нічого. І не можна їм дивуватися...

Відповідальність за такий стан органу, котрий був і є публічною власністю, паде на тих, що мають право й обов'язок рішати про той орган. Я знаючи обставини ред того органу, зовсім не промовляю за усуненням його редактора, але за тим, щоб утворити якусь редакційну колегію з рішачим голосом, бо тоді й співробітники знайдуться. А коли п. редактор не схоче піддатися тій колегії, тоді — вільному воля. Хоч я уважаю одиничний спосіб правління найлучшим не тільки в державі, але й у редакціях, — та ніякого способу правління не вільно доводити до абсурду, бо тоді — буде абсурд зі всіми його послідовностями. Навіть в таких з природи річи абсолютистичних організаціях як військ або дневник (де нема часу на довгі дебати, бо треба зараз рішати), — все таки рахуються з якоюсь колегією компетентних людей, бо без того все обмертвіє.

Я переконаний, що колись ЛНВ. одержав редакційну колегію, то зараз по появі в пресі найкоротшої нотатки про такий факт (з іменами членів Ред. Колегії!) зачала напливати і літературні й наукові праці до того органу. Коли п. Донцов обравився установленням ред. колегії і покинув редакцію, то думаю, що і в наших обставинах можна знайти образований людей, котрі вправді не пускали клубів темного диму зі шпальт органу, але зате солідно читали і оціняли надіслані скрипти. Відки таких людей взяти? Є ще між нашими людьми такі, що виховані не за старої доброї школи, люде високого знання, культури, досвіді й совіности. Але кому може не дошмити, що се люде старші, поважні, — той нехай же даліше на „розвиток української літератури“...

На ніщо не прирідують ні парікання, ні мрії, ні заклики, треба управити ту невеличку скибу, яку маємо, а з малого дійдемо колись до більшого і великого. Може кому здається, що я за багато тут пишу про „Вістник“. Але кождо робити тут відповідальним за упадок літератури як не орган спеціально призначений для її плекання? Таж політичним органам трудно підсувати відповідальність за літературу, бо се органи публіцистичні. „ЛНВ.“ повинен рішучо закинути всяку публіцистику, бо її доволі в газетах. В ній повинна бути тільки література й наука, не архіва, а інформаційна, про нові здобутки і проблеми західної науки, про нові теорії й наукові твори чужі і свої і т. д.

Се що до місяця, де у нас мавби бути літературний розсадник. А тепер кілька слів про усівя доброї якости того розсадника.

Велика є сила слова в нашій старій літературі. Чому? Бо в ній спітаються патріотичні почування („О, земле руська!“) з релігійними. Те саме бачимо й у Шевченка з новийшим. Без того получення нема ніде й ніколи не було ніякої літератури, почавши від Гомера і старих гимнів Рігведи аж по наші дні, коли большевики надармо хочуть випродувати новий рід красном письменства. А що сучасне покоління нашої інтелігенції приблизно на 90% заратало релігійність, отже ніякої літератури достойної того імені, воно на мою думку не випродує, хіба по ширю побачать свій блуд. Я не хотівби сміятися на киди з тих, котрі може тепер будуть сміятися з сях слів.

5) На Ваше пите питання вже давно дав відповідь Шіллер словами: „Was unsterblich im Gesang sollte leben, Muss im Leben untergehn.“

Зневаження наших прапорів на Пр. Русі

Ужгородська „Свобода“ з 1. ц. м. повідомляє, що в Мукачеві на ювиле десятиліття чехослов. республіки ученики школи вправ несли опріч державних чехослов. прапорів також свої національні жовто-сині. Деякі приявні на святі Чехи виривали жовто-сині прапори, дерли їх і кидали на землю. Це тим дивніше, що жида й маляри спокійно несли свої національні відзнаки...

НОВИНКИ

В Тернополі відбувається вистава краєвого промислу. Бере в ній участь поверх 200 фірм.

Підвижка цін дерева. Дирекція державних лісів підвищила ціни сирого дерева о 70 проц. в цілі збільшення доходів з держ. лісів.

411-ті роковини реформації обходили 1. ц. м. варшавські протестанти (31. XI. 1517 р. Лютер прибив свої тезис“ на дверях церкви в Віттенбергу). Се сумної памяти подія всесвітньої історії, злощасна в дальших наслідках як: бурення всякого авторитету, крайній індивідуалізм, фальшива свобода, обожання розуму, суспільні бурі й революції і т. п.

Одинока українська відлвария дзвонів Михайла Брилинського вул. Замарстинівська п. 41. Телеф. 63-56 (власний дін).

Відлваря мелодійні дзвони доволі величини з найшпного металю о чистій і звучній голосі, під порукою чистої гармонії, як також витривалости. — Купую розбиті дзвони, на жадання переліваю на нові. Відлваря з усіх металів відлваря, як бронзові, машинові, будівельні, пласкорізьбні, фігурні і т. и. — скоро, солідно і на догодних усівях. 357 1-10

Китайський посол при Ватикані. Після візку з Пекіну між Апостольського Столицею і нанкінським урядом почалися переговори в справі утворення китайського посольства при Ватикані. Нанкінський уряд заявив, що не робитиме ніяких труднощів католицьким місіям в Китаю.

Найбільші торговельні фльоти в Європі мають тепер: Англія, Італія і Франція. Ще в р 1926 Франція стояла на другим місці. Тепер перевищила її Італія.

Боротьба з модою. Італійський „Народний Комітет направи моді“ домагається від міністра залізниць відповідних розпоряджень відносно жіночої моди на залізницях. Під жадною умовиною не можна допустити до цього, щоб залізницею їздили пів-нагі жінки та своїм убранням ображували присутних. Рівнож один католицький часопис в Еспанії оповіщує листа єпископа з Волядоліді про неможливість сучасної моди. „Не було ще — пише єпископ — такої безсоромности в моді, котра б глузувала з людської гідности“...

Біляяс лету „Графа Цепеліна“. Загальна сума видатків — 343.000 дол. Заг. прихід 356.018 дол. Приходи були такі: 114.000 дол за 38 пасажирів (від кожного по 3000 дол.), за перевезену почту 144.418 дол. і 97.000 дол. за інформації продані пресовим агенціям.

Дякуючи нашим читачам, котрі при покупках поклікуються на наш часопис, маємо постійно значне число патних анонсів. Простимо даліше не забувати поклікуватися на анонси в нашій органі.

Подяка.

Впов. Павови Оргонедистови Й. Рапапортови, спеціялістови від бандажів прокуцціонних у Львові, вул. Красіцких 8, складою гаручу подяку за више заложення спеціяльного бандажу Вашої методи і за удачне здержування моєї важкої і дачі безпально оперованої у Відні та Львові прокуцціоні, що згідно з правдою стверджую. 324 1-1

Др. мед. Максиміліян Мінцер Нач. лікар Каси Хорих і лікар залізничий.

ОПОВІСТКА.

До підльвівських громад!

Що року підльвівські громади складають жертви в натурі для українських інвалідів. Завдяки цим жертвам Дім Українських Інвалідів у Львові міг легше знайти на зину в портрбні харчі. В цьому році Ваша поміч більше потрібна, як колинебудь. „Українське Товариство Допомоги Інвалідам“ не може перенести збірки жертв в інвалідів. Публічна збірка в листопаді заборонена.

Але, хто хоче жертвувати, не потребує чекати на публічну збірку. Сподіваємося, що в кождій підльвівській українській громаді знайдуться свідомі громадяне, які зможуть пожертвувати деню харчів, у першій мірі бульбів, для інвалідів примішених у Домі Українських Інвалідів у Львові при вул. Софії ч. 25. Українське Т-во Допомоги Інвалідам у Львові (вул. Руська, ч. 3, II поверх).

ОГОЛОШЕННЯ

Др. Марія Криговська спец. недуг носа, ушей і горла лічить: 5-20 хиби вивови (тикання, слухопімоту, гугнявіє і т. п.) Львів, вул. Кльоновича 6. Від 3-5.

ЖУРНАЛИ КРОЙ МАНЕКІНИ поручач фірма „ЖУРНАЛ“ Львів, пл. Бернардинська 2.

Йосиф Сметана ГОДИННИКАР

Вуль. Львові, вул. Коперника 18. Вручач: Годинники стінні й кишечкові з жєневських фабрик: Omega, Glashütte, Roskopf і патентовані і т. п., також виробі зі золота і срібла. Виконую всякі роботи годинникарські по усіврованих цінах. Замовлення з прівинної виконую негайно! 347 4-10

ПЕРЕПЛЕТНЯ ПЕТРА ПОДОЛЯКА

Львів, вул. ЖОВКІВСЬКА ч. 28 приймає всякі церковні роботи, як: Євангелія, Службеники, старі книги, брошуровані релігійні навадів, канцеляр. книги, все, що входить в круг переплетничої штуки по найпріступнійшій цінах. Робота солідна і точна. 342 5-2

Нові портрети Ексселенші Митрополита, групи зйому всіх гр.-кат. єпископів, а також групи зйому о. митрата Бачинського має на складі фотограф ЯНУШЕВИЧ, Львів, Вілц. Поля ч. 1, телефон 59-60. — Також приймаються всі можливі фотографічні замовлення. 349 3-3

НАШІ ШІЛІ З ПАРИЖА ОСТАННІ КРЕАЦІЇ ОПАСОК — ГОРСЕТИВ — СТАННІКІВ ПАНЧІХ — формуючих ноги

ПАНЧОХИ НА ЖИЛЯКИ

МАГАЗИН ПАРИЖЬКИХ ГОРСЕТИВ „МАЛГОЖАТА“ 346 ЛЬВІВ, БАТОРОГО 34/П. 5-20

ЩІТКИ всякого рода

поручаче робітня Маріяна ГРИГОРЧИКА ЛЬВІВ, Боїмів ч. 1 (угол вул. Рутовського) 3-10

Відомий з солідности МАГАЗИН НОВОСТЕЙ мужських і дамських І. ЗІХЕРА Львів, пл. Кепітульна 3. (напроти катедрі) поручач на зимовий сезон великий вибір: Рубашочок і панчів, трикоті Стера і вонняні реформи, камізьельні, пузь-овері, домашні пантофлі. Ціни пріступні. Великий вибір конієрців для Всєч. Ду-ховєства. 1-20

Гєбрєйський університет в Єрусалимі

На днях відбулося в Гєбрєйським університеті в Єрусалимі отворення шкільного року в полученню з отворенням математичного інституту. Студентів записалось досі 106, в тім 5 Арабів. Запрошено також лектора магомєтанина й уфондовано стипендію для студентів арабських наук.

Премієра з 32 увязненнями

Увязнена авторка і всі артисти з директором за неморальність.

Театральний сезон розпочався в Нью-Йорку ще не бувалою подією:

На основі закона не вільно в Америці заборонити театр. штуки перед її першим відігранням ні перервати премієри, хоч в дійности там премієр нема, тільки замість проб грають штуку за гроші по передмістях. З такої генер. проби поліція знала, що штука авторки Марії Вєст п. з. „Чоловік радости“ дуже неморальна. Отже на її премієру в однім з великих театрів вислала 30 поліціантів і по скінченню гри увязнено авторку, 32 артистів і директора театру.

Та зараз вдався в справу союз театр. артистів і по 2 днях всіх увязнених випущено на волю за кавією, заборону штуки на разі ухилено і справу передано судови. Тепер публіка масово йде на ту штуку.

**ПЕРШОРЯДНИЙ
ГОТЕЛЬ**

НАРОДНЯ ГОСТИННИЦЯ

у Львові, вул. Косцюшка 1. Тел. 8.88
Доїзд трамваями: ч. 1, 6, 7 — а Гол. Двірця,
ч. 9 з двірця Підзамче. 355 2-3

**ЧАЙ
КАВУ
і ВИНА**

в найлучших родах — по найдешевших
300 цінах — поручає 12—15

Едмунд РІДЛЬ

Львів, Рутівського 3.

Цінники на жадання безплатно.

ПАРОХІЯЛЬНІ БІБЛІОТЕКИ НА СПЛАТИ.

I-ша бібл. — 58 книжок за 60 зол. платних у 3-місяч. ратах; II-га бібл. — 110 книжок за 160 зол. пл. у 4 ратах, при чім перша рата 61 зол., прочі р. по 33 зол. Перша бібл. надається для сільських, друга для міських парох. іббліотек. Усі книжки відповідно дібрані й певні щодо змісту. В переплеті I. бібл. 100 зол., II. бібл. 220 зол. — Замість готівки приймаємо також векселі 3—4 місячні; дочислюємо тоді ще есконт. Замовляти: „Добра Книжка“ — Львів — Lwów, skr. p. 11. 294 23—50

ЦЕРКОВНІ СВІЧКИ ВСЯКОГО РОДА

поручає фабрика

Інж. К. КОТЕЦЬКИЙ і С-ка

Львів 25, Бічна Кульпарківська 9. Тел. 57-48, 351 Жадайте цінників. 7—12

**ШОВКОВІ КОВДРИ,
матераци, фіранки, капи,
найдешевше**

у фірми:

Ф. КНАУЕР і СИН

Львів, пл. КАПІТУЛЬНА ч 2

340 напроти катедри. 5—10

**Одинока у Львові
Робітня горсетів**

на французький стиль поручає: гумові пояси, бедрівки, шліпфери, підвязки, бюстосноші, опанки, також реформи менструальні, реформи трикотажні і шовкові тільки у фірмі:

„ГІГІЕНА“, Р. Кернер

Львів, Пасаж Міколяша над кіном „Уцеха“. 345 Тел. 51-24. 4—15

П. Т.

Маю честь поручити свою кравецьку фірму

Станіслав Курц

у Львові, вул. Баторого ч. 12—14, 4 пов. в котрій проваджу окремий відділ для Всеч. Духовенства, виконуючи всякі вбрання для П. Т. Отців і цивільні; Реверенди всякого роду, верхні окриття, нагортки, плащі, пелерини, порохівники, бунди і т. п., а також нові футра і перерібки футер.

З високим поважанням

Станіслав Курц

кравець мужеський і спеціаліст

326 8-20

Львів, вул. Баторого 12—14, 4. пов.

Светери, жакети, костюми гарсонки, камізольки дамські й мужеські, гальки, реформи, панчохи, камаші, штильпи, скарпети і т. п.

ПЕРЕРОБЛЮВАННЯ й підроблювання старих трикотажів.

Підпошення очок панчіх шовкових і фільдекосових.

Виконує з найліпшого матеріалу дуже старанно й по умірених цінах

Трикотарська робітня В. Лібанської

262 Львів, Баторого 34, (мезанін). 20—30

ПОРУЧАЄМО НОВО ВІДЧИНЕНУ
ФОТОГРАФІЧНУ РОБІТНЮ
„ДОРА“ ЛЬВІВ,
Словацького 2.

ПОЗІР! ПОЗІР!

Найдешевший цінник блаватних товарів

Ручники сільські з метра	зол.	1:20
„ пікові і дамаст. з метра	„	1:70
„ відпасовані	„	1:20
„ купелеві	„	2:70
Стирки з метра	„	—:90
Зефіри на сорочки	„	1:80
Димка на підштанці	„	1:70
Оксфорди на сорочки	„	1:30
Полотна й schirting-и	„	1:40
„ на простирала	„	2:75
Простирала 2 метр.	„	5:50
Скатерти з метра	„	5:50
Опалі на біля в різних красках	„	3:80
Кретони на фіранки	„	1:30
Бархани і фланелі	„	1:70
Фланелі гладкі	„	1:50
Шевюти на мундурки	„	4:50
Копички діточі	„	4:—

Галицький Магазин Новостей, Львів, Галицька ч. 15.

Замовлення висилаємо відвратною поштою 351 за посліплатою. 3—10

НА ЗАМОВЛЕННЯ ГОТОВІ

Ф У Т Р А

і перерібки поручає

фірма **Ф. і Ю. Любельські**

Львів, Рутівського 5. Телеф. 48-70

319 40 літ існування. 9—10

МАГАЗИН і РОБІТНЯ КОНФЕКЦІЙ

та дамських суконь

ЦЕЦИЛІЯ ГАН

Львів, пл. Смольки 1а (напроти кіна „Марисенька“)

325 Полекші в сплатах. 8—20

БЕЛЬСЬКІ СУКНА — на одяги й верхи —

найдешевше в

АЙЗЕНБЕРГА, БОЇМІВ ч. 18.

Догідні умови для П. Т. урядників (-чок).

При оказанню витинка 6 процент опусту.

350 3—10

ВЗУТТЯ мужеське, дамське

власного виробу

по дуже низьких цінах поручає 260

першорядна робітня обуви 20-27

ІВАНА МАТИКЕВИЧА Львів, Шептицьких ч. 1

напроти св. Юра.

РІК
ОСНОВАННЯ
1878.

На осінній і зимовий сезон поручає наймодніші

КАПЕЛЮХИ і ШАПКИ

Фірма **АНТІН КАФКА**

Львів, вул. Галицька ч. 4.

Ціни знижені! Вибір великий!
138 40-2

Олійні фарби,

Покости,

Лякери,

316а 10-20 Пендзлі

найдешевше у

О.Т. Вінклера Син, Львів Ринок 28.

Продажа на догідні сплати!!

Машини до шиття

Грамофони, ровери,

Кружлівки молочарські

та їх складові часті, кравецьке приладдя і до ручних робіт. Власна майстерня направ

Александр МАЛИМОН

Львів, ул. Валова, 11 а.

Рукавички, панчохи - -

- - скарпетки, реформи

ПФАУ, Львів, ринок 19.

246 в найдешевше, бо вхід через сіни. 43-50

ГРОМАДЯНКИ і ГРОМАДЯНЕ!

ЗИМА і СВЯТА ЗБЛИЖАЮТЬСЯ!

Кожний з Вас повинен тепло й гарно одягтися. Оминайте посередників і перекупнів, справляйте товар прямо з фабрики, де за гроші видавані в Ваших околицях, дістанете в нас подвійну скількість товару: цілий комплект тільки 46 зол., а саме: 2 1/2 м. велюру або улстер зимовий, товар пушистий і м'який з чистої вовни, на зимове елегантне мужеське або дамське пальто, у всіх красках з підшевою на відвороті, подв. ширина. 1 мужеський светер зимовий з рукавами, до запинання при шії в красках: бронз., сірій і гранат. 3 м. теплої фланелі на мужеську сорочку. 3 м. маркізи на цілу дамську елегантну зимову сукню. 1 пара теплих трикотажних підштанці мужеських, 1 ручник вафлевий, 1 пара теплих муж. скарпеток, 1 пара теплих панчіх, 1 шовкова краватка і 3 хустинки до носа. **Все те разом висилаємо тільки за 46 зол.** за посліплатою, по одержанню листовного замовлення. Платиться при відборі.

Заввага: Купуючий нічого не ризикує, бо якщо товар не подобається, приймаємо його назад, а гроші звертаємо. Впевняємо однак, що кожний буде вдоволений з наших товарів і що можемо надіятися на подяку. Хто надішле зараз 3 зол. не платити коштів опакування і почт. оплати. — Замовлення прохаємо адресувати:

Firma „Polska Produkcja“

Łódź, ul. Kilińskiego 44.

Панчохи, трикоти, трикотажі, білизна дамська і мужеська, торбинки, парасольки, рукавички скарпетки, також галантирія й перфумерія. — Товар першої якості, по дуже низьких цінах продає ново-отворена фірма **„РОЗЦВІТ“ Ф. Гляйхер, Руська 8.**

Видає й редагує Комітет У.Х.О. Відвічальний редактор **Роман Гайдук.** З друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів, Ринок ч. 10